

Rolnummer 5791
Arrest nr. 182/2014 van 10 december 2014

A R R E S T

In zake : het beroep tot vernietiging van de wet van 17 juni 2013 houdende betere inning van penale boeten, ingesteld door de nv « Axus ».

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, en de rechters J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, P. Nihoul en R. Leysen, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van het beroep en rechtspleging*

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 27 december 2013 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 30 december 2013, heeft de nv « Axus », bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. M. Libert en Mr. J. Sohier, advocaten bij de balie te Brussel, beroep tot vernietiging ingesteld van de wet van 17 juni 2013 houdende betere inning van penale boeten (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 28 juni 2013).

De Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door B. Druart, adviseur-generaal van Financiën, heeft een memorie ingediend, de verzoekende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de Ministerraad heeft ook een memorie van wederantwoord ingediend.

Bij beschikking van 17 september 2014 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers P. Nihoul en E. Derycke te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 8 oktober 2014 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 8 oktober 2014 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van het belang om in rechte op te treden

A.1. Volgens haar statuten is de verzoekende partij een vennootschap die als maatschappelijk doel heeft de exploitatie en de verhuur, met inbegrip van de financieringshuur, van alles wat direct of indirect betrekking heeft op automaterieel. Zij exploiteert een wagenpark van ongeveer 60 000 autovoertuigen met het oog op de verhuring ervan voor korte of lange tijd. De bestreden wet, die bepaalt dat de niet-betaling door de eigenaar van een voertuig van één enkele uitvoerbare geldboete volstaat om om het even welk voertuig dat aan die eigenaar toebehoort te immobiliseren, en dat ongeacht wie de bestuurder van het voertuig is, kan een aanzienlijke belemmering van de uitoefening van de handelsactiviteit van de verzoekende partij vormen. Bovendien bepaalt die wet dat de bestuurder van het voertuig op het ogenblik van de vaststelling de geldsommen betaalt in handen van de ambtenaren, hetgeen ofwel impliceert dat de klanten van de verzoekende partij zich gedwongen zien geldboeten te betalen die totaal losstaan van de voertuigen die zij hebben gehuurd, ofwel dat een werknemer van de verzoekende partij de verplaatsing maakt tot aan de plaats waar het voertuig is geïmmobiliseerd. De bestreden wet kan derhalve op duurzame wijze afbreuk doen aan het imago van de verzoekende partij.

Ten aanzien van het eerste middel

A.2.1. Het eerste middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre de bestreden wet niet voorziet in enig verschil in behandeling tussen de particulieren die eigenaar zijn van voertuigen en de vennootschappen die eigenaar zijn van een zeer groot aantal voertuigen met het oog op hun exploitatie in het kader van een handelsactiviteit. De verzoekende partij meent dat die beide categorieën zich in totaal verschillende situaties bevinden en dat de wetgever die bijzondere situatie niet heeft opgemerkt, aangezien in de parlementaire voorbereiding geen enkele uitleg in dat verband werd gegeven.

A.2.2. De Ministerraad meent dat de toename van het beheer van de betaling van haar geldboeten door de verzoekende partij het gevolg is van de omvang van haar activiteit, die een toename met zich meebrengt van het aantal voertuigen waarvan zij eigenaar is en dus van het aantal verkeersovertredingen die uit die activiteit kunnen volgen. Aangezien de bestreden wet ertoe strekt de betaling van de penale verkeersboetes te verzekeren, is er geen reden om een vennootschap en een particulier verschillend te behandelen, vermits beiden de bij de wet opgelegde verplichtingen en verboden in acht moeten nemen. In geval van met een geldboete bestrafte niet-inachtneming bevinden de beide types van personen zich in dezelfde situatie. In beide gevallen is er gebruik van een privé-eigendom, en een gebruik met een commercieel doel dat niet valt onder de categorie van de doeleinden van algemeen nut, verantwoordt een verschillende behandeling niet.

In ondergeschikte orde herinnert de Ministerraad eraan dat de wet ertoe strekt een betere inning van de penale verkeersboetes te verzekeren en dat zij bijgevolg een budgettaire doelstelling nastreeft en een doelstelling van uitvoering van de strafvonnissen wat de verkeersboetes betreft, alsook een doelstelling van uitvoering van de uitvoerbaar geworden bevelen tot betaling. De maatregel strekt ook ertoe de fraude te bestrijden. Een andere onderliggende doelstelling is het zuivere algemeen belang: de strafsancities dienen doeltreffend te worden gemaakt, hetgeen zij niet langer zouden zijn indien zij niet zouden worden uitgevoerd. Rekening houdend met die doelstellingen, is het niet onredelijk de wet van toepassing te maken op de vennootschappen evenzeer als op de particulieren. Volgens de Ministerraad verandert de bestreden wet niets in verband met de opeisbaarheid van de geldboeten. De onmiddellijke betaling is slechts van toepassing wat niet-betwistbare geldboeten betreft, hetgeen sinds de eerste kennisgeving van de overtreding, het verstrijken van een voldoende lange tijd voor het administratieve beheer, hoe complex ook, van die geldboeten heeft vereist. Trouwens, de penale boeten zijn persoonlijke sancties en het staat aan de vennootschap die eigenaar van het voertuig is, de identiteit mede te delen van de bestuurder die de overtreding heeft begaan en die als enige de geldboete verschuldigd is, en hem aldus in de plaats van zichzelf te stellen.

A.2.3. De verzoekende partij antwoordt aan de Ministerraad dat de particulier en de handelsvennootschap zich ten aanzien van de bestreden wet niet in een identieke situatie bevinden aangezien de verzoekende partij om het even welk voertuig van haar wagenpark in beslag kan zien worden genomen wegens niet-betaling van een geldboete waarvoor zij niet burgerrechtelijk aansprakelijk zou zijn. Aangezien de geldboete haar oorsprong kan vinden in overtredingen die zijn begaan door klanten van de verzoekende partij, alsook door haar werknemers die over een bedrijfswagen beschikken, is het gebruik van een privé-eigendom door een vennootschap diametraal tegengesteld aan het gebruik, door een particulier, van zijn eigen voertuig. De wetgever heeft met die bijzondere situatie geen rekening gehouden.

De verzoekende partij betwist daarenboven het feit dat de kennisgeving van de overtreding een betalingsverzoek met zich meebrengt. De verzoekende partij kan immers voor de politierechtbank worden gedagvaard zonder dat enige betaling van een geldboete is gevorderd. In dat geval is het pas wanneer het vonnis is uitgesproken, in kracht van gewijsde is getreden, en het betalingsverzoek is ontvangen, dat de verzoekende partij daadwerkelijk de mogelijkheid heeft de gevorderde sommen te betalen. Er is dus niet steeds een lange tijd tussen de kennis van de geldboete en de mogelijkheid voor de ambtenaren van douane en accijnzen om op die basis een voertuig te immobiliseren.

Ten aanzien van het tweede middel

A.3.1. Het tweede middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 16 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het decreet d'Allarde, met artikel 6 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, met de beginselen van evenredigheid, rechtszekerheid, vrijheid van handel en nijverheid, met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

In een eerste onderdeel verwijt de verzoekende partij artikel 2 van de bestreden wet de bestuurder van het voertuig de verplichting op te leggen de geldsommen met betrekking tot penale boeten die niet in handen van de ambtenaren van de bevoegde administratie zijn betaald, te voldoen op straffe van het voertuig geïmmobiliseerd te zien, terwijl de persoon die de geldboete verschuldigd is, een andere bestuurder van een ander voertuig kan zijn. Hoewel de bepaling relevant is wanneer de bestuurder van het voertuig en de eigenaar dezelfde persoon zijn, hetgeen meestal het geval is, is zij dat niet wanneer de eigenaar een handelsvennootschap is die voertuigen verhuurt. De bestreden wet leidt ofwel tot de verplichting voor de verzoekende partij om een van haar werknemers ter plaatse te sturen, waarbij zij hem vooraf een geldsom doet betalen teneinde de immobilisering van het verhuurde voertuig af te sluiten, ofwel tot de verplichting voor de klant om zelf een geldboete te betalen die hij niet verschuldigd is. De wet penaliseert de eigenaar van het voertuig, terwijl hij niet noodzakelijk de persoon is die de penale boeten verschuldigd is, hetgeen niet redelijk kan worden verantwoord voor een vennootschap die eigenaar is van meer dan 60 000 voertuigen. Het voertuig van om het even welke medecontractant kan wegens een onbetaalde geldboete worden geïmmobiliseerd, hetgeen voor de verzoekende partij en voor de particulier die met haar een overeenkomst heeft gesloten, onevenredige schadelijke gevolgen met zich meebrengt.

In een tweede onderdeel verwijt de verzoekende partij artikel 2 van de bestreden wet te bepalen dat de titel die nodig is om het voertuig te immobiliseren en in beslag te nemen, ofwel bestaat in een uitvoerbaar geworden bevel tot betalen, ofwel in een in kracht van gewijsde getreden rechterlijke beslissing. Door de toepassing van de bestreden wet mogelijk te maken in het eerste geval, zonder enige gerechtelijke titel, voorziet de wetgever niet in voldoende waarborgen en missen de middelen waarin is voorzien evenredigheid. De tweede voorwaarde is eveneens niet adequaat vermits zij geenszins vereist dat de rechterlijke beslissing ten uitvoer is gelegd. Een rechterlijke beslissing treedt in kracht van gewijsde zodra er geen hoger beroep of verzet is ingesteld binnen de wettelijke termijnen, hetgeen niet impliceert dat diezelfde rechterlijke beslissing door de administratie reeds ten uitvoer is gelegd in de vorm van het versturen van een betalingsverzoek. Daarenboven geeft een rechterlijke beslissing geen precieze afrekening met het exacte bedrag van de onkosten, noch de details van de rekening waarop de betaling zou moeten worden uitgevoerd. De bestreden wet heeft aldus een nieuw middel van tenuitvoerlegging ingesteld om de betaling van een penale boete te verkrijgen. Door een beslaglegging mogelijk te maken vóór een nauwkeurige afrekening door de overheid wordt opgestuurd, heeft de bestreden wet voorzien in een middel van tenuitvoerlegging dat onredelijk is ten aanzien van de bij het rechtszekerheidsbeginsel voorgeschreven vereiste. De verzoekende partij is reeds herhaaldelijk het slachtoffer geweest van die nieuwe praktijk van « middel tot tenuitvoerlegging », hetgeen haar goede werking praktisch onmogelijk maakt. Voor een vennootschap zoals de verzoekende partij is het essentieel dat een verzoek tot betaling van de geldboete wordt toegestuurd vóór de overheid over de bevoegdheid beschikt om beslag te leggen op om het even welk voertuig van haar wagenpark, vermits de bestuurder, huurder of klant per definitie steeds niets te maken zal hebben met de geldboete in kwestie. Door een dermate aanzienlijke aantasting van het eigendomsrecht op basis van een titel waarvan de eigenaar van het voertuig mogelijkwijze geen kennis heeft genomen mogelijk te maken, schendt de bestreden wet de aangevoerde bepalingen.

A.3.2. De Ministerraad wijst erop dat de maatregel ertoe strekt een betere inning van penale boeten te verzekeren en het principe vastlegt van de onmiddellijke betaling van de geldsommen in handen van de ambtenaren van douane en accijnzen, bij gebreke waarvan het voertuig geïmmobiliseerd kan worden. Alleen de verkeersboetes kunnen aanleiding geven tot toepassing van de bestreden wet. Rekening houdend met de doelstellingen die door de Ministerraad reeds zijn gepreciseerd naar aanleiding van het eerste middel, doet de bestreden wet op redelijke en evenredige wijze afbreuk aan het eigendomsrecht en de vrijheid van handel. Andere wetten met betrekking tot de aangelegenheid bevatten ook reeds de mogelijkheid om het voertuig te immobiliseren tot de geldboeten worden betaald, en zelfs de mogelijkheid van gedwongen verkoop van dat voertuig. De bestreden wet faciliteert alleen maar de middelen waarin reeds is voorzien bij andere wetten die in artikel 2, § 1, zijn aangehaald. Daarenboven dient volgens artikel II.4 van het Wetboek van economisch recht de beperking van de vrijheid van handel te worden uitgeoefend met inachtneming van de in België van kracht zijnde internationale verdragen, van het algemeen normatief kader van de economische unie en de monetaire eenheid zoals vastgesteld door of krachtens de internationale verdragen en de wet, alsmede van de wetten die de openbare orde en de goede zeden betreffen en van de bepalingen van dwingend recht. De strafwetten zijn wetten die de openbare orde betreffen, de strafuitvoering eveneens. Bovendien moet worden opgemerkt dat de wetten aan de basis van de geldboeten waarvan de inning bij de bestreden wet wordt verbeterd, de eigenaar van het voertuig die niet de overtreder is, de mogelijkheid bieden zijn hoedanigheid van persoon die de geldboeten verschuldigd is, te betwisten. En dat vóór de geldboete door de politierechtbank wordt uitgesproken of vóór het bevel tot betalen door de procureur des Konings wordt opgelegd. De Ministerraad besluit dat het eerste onderdeel van het middel niet gegrond is.

Met betrekking tot het tweede onderdeel van het middel wijst de Ministerraad erop dat er een groot aantal, vaak banale verkeersovertredingen bestaan. De aangelegenheid is geregeld bij artikel 65 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer en bij het koninklijk besluit van 22 december 2003 « betreffende de inning en de consignatie van een som bij de vaststelling van de overtredingen van de wet betreffende de politie over het wegverkeer en zijn uitvoeringsbesluiten ». De wet van 7 februari 2003 houdende verschillende bepalingen inzake verkeersveiligheid heeft het bevel tot betalen inzake wegverkeer ingevoerd. Het gaat om een nieuwe vorm van procedure waarin de bevoegdheid van het openbaar ministerie om te oordelen over de opportuniteit van de vervolgingen wordt beperkt, en zelfs opgeheven (artikelen 65*bis* en 65*ter* van de wet van 16 maart 1968). Aan het eind van die procedure wordt aan de overtreder de betaling van een geldsom opgelegd zonder dat er een door een rechter uitgesproken strafrechtelijke veroordeling is geweest. Het Grondwettelijk Hof heeft, bij zijn arrest nr. 182/2004 van 16 november 2004, geoordeeld dat die bepalingen de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet schenden, behalve op één punt dat tot een vernietiging heeft geleid. In tegenstelling met de dading is de instemming van de overtreder niet vereist en kan die niet weigeren te betalen maar beschikt hij over een beroep bij de politierechtbank. De procedure is beperkt tot de vier in artikel 65*bis*, § 1, beoogde verkeersovertredingen waarvan de vaststelling gebeurt op geautomatiseerde wijze of met behulp van een technisch hulpmiddel. Daarenboven kan het bevel tot betaling slechts worden opgelegd indien het feit geen schade aan derden heeft veroorzaakt; de overtreder moet een woonplaats of een verblijfplaats in België hebben; vereist is ook dat de procureur des Konings oordeelt dat er geen betwisting bestaat nopens de materialiteit van de feiten of de identiteit van de overtreder. Beroepen zijn mogelijk bij de politierechtbank, vervolgens bij de correctionele rechtbank en daarna bij het Hof van Cassatie. De Ministerraad wijst daarenboven erop dat er velerlei waarschuwingen zijn die aan de overtreder worden gericht : verzending van het proces-verbaal, kennisgeving van het bevel tot betaling, aanmaning en mogelijk beroep bij de politierechtbank. Aan de adressaten van de bestreden wet worden bijgevolg informatie en voldoende waarborgen gegeven.

Wat de in artikel 65/1 beoogde procedure van het bevel tot betalen betreft, wijst de Ministerraad erop dat zij in de plaats komt van de dading wanneer de overtreder, na haar te hebben aanvaard, haar niet nakomt. De overtreder is hoegenaamd niet onwetend over hetgeen hem wordt verweten; hij kon de overtreding te gelegener tijd betwisten en de verbaliserende overheid heeft de nodige verificaties uitgevoerd in verband met het voertuig en de eigenaar ervan. De wet voorziet in de verzending van een bevel tot betaling alsook in de mogelijkheid een bezwaar in te dienen bij de procureur des Konings en vervolgens de zaak aanhangig te maken bij de politierechtbank. Indien de overtreder binnen de bepaalde termijn geen bezwaar heeft ingediend en hij de voorgestelde som niet heeft betaald, wordt het bevel tot betalen van rechtswege uitvoerbaar.

De Ministerraad wijst erop dat het in kracht van gewijsde getreden, tot een geldstraf veroordelende vonnis, op verzoek van het openbaar ministerie, ten uitvoer wordt gelegd door de directeur van de registratie en domeinen. De overtreder ontvangt dus in principe van de ontvanger een afrekening met daarop het exacte bedrag dat krachtens het vonnis verschuldigd is. Zodra de geldboete definitief is geworden, stuurt de griffier immers een uittreksel van de beslissing naar de ontvanger van de penale boeten en die laatste stuurt een betalingsbericht naar de veroordeelde, waarin hij hem verzoekt het bedrag van de geldboete te betalen. Indien de betaling niet wordt verricht, stuurt de ontvanger een nieuwe aanmaning tot betaling binnen een termijn van acht dagen onder dreiging van tenuitvoerlegging van de vervangende gevangenisstraf (indien in het vonnis daarin is voorzien) en van gedwongen tenuitvoerlegging op de goederen door een gerechtsdeurwaarder. De Ministerraad besluit dat vóór het vonnis in kracht van gewijsde is getreden, de overtreder alle kansen heeft gehad om zijn standpunt te verdedigen en derhalve op de hoogte is van hetgeen hem wordt verweten. Bovendien wordt in het bevel tot betaling en de nieuwe aanmaning tot betalen die door de ontvanger van de penale boeten worden uitgereikt, het exacte bedrag vermeld dat door de overtreder dient te worden betaald. De Ministerraad besluit dat het tweede onderdeel van het middel niet gegrond is.

A.3.3. Met betrekking tot het eerste onderdeel van het middel wijst de verzoekende partij erop dat de Ministerraad de praktische moeilijkheden die de betaling, in handen van de ambtenaar van douane en accijnzen, van de penale boete met zich meebrengt voor een handelsvennootschap zoals de verzoekende partij, niet aansnijdt. De bestreden wet doet op onevenredige wijze afbreuk aan de uitoefening van de handels- en beroepsactiviteit van de verzoekende partij, aangezien andere middelen van tenuitvoerlegging tot eenzelfde resultaat hadden kunnen leiden, terwijl ze tegelijkertijd de vrijheden van de verzoekende partij minder schenden, onder meer, bijvoorbeeld, een betaling via bankoverschrijving met verzending van het bewijs van die overschrijving.

Wat het tweede onderdeel van het middel betreft, wijst de verzoekende partij erop dat bij lezing van de bestreden wet duidelijk blijkt dat een in kracht van gewijsde getreden rechterlijke beslissing op zich volstaat om de immobilisering van een voertuig mogelijk te maken. Uit paragraaf 1 van het bestreden artikel 2 blijkt dat niets

bepaalt dat vooraf een betalingsverzoek naar de overtreder had moeten worden gestuurd om de immobilisering van het voertuig te kunnen gronden. Uit de toepassing die door de ambtenaren van de Administratie der douane en accijnzen is gemaakt blijkt trouwens dat de loutere gegevensinvoer van een geldboete die verschuldigd is in het kader van een in kracht van gewijsde getreden rechterlijke beslissing volstaat opdat die ambtenaren het voertuig immobiliseren, zonder dat een betalingsverzoek evenwel naar de overtreder is gestuurd. Zelfs indien de wetgever die ambtenaren niet de mogelijkheid heeft willen bieden een voertuig te immobiliseren vóór de ontvangst van het betalingsverzoek, dient te worden vastgesteld dat de tekst het mogelijk maakt hem als zodanig te interpreteren en dat in het verleden reeds een toepassing in die zin is gemaakt en zich dreigt te herhalen, hetgeen afbreuk doet aan het rechtszekerheidsbeginsel. In die zin is een voertuig van de verzoekende partij reeds geïmmobiliseerd wegens niet-betaling van drie geldboeten waarvan twee nochtans reeds waren betaald bij een vorige immobilisering. Bovendien werden de aanmaningen van die geldboeten pas meer dan tien dagen na de immobilisering van het voertuig ontvangen. De verzoekende partij betwist derhalve de stelling van de tegenpartij volgens welke een betalingsverzoek en een voldoende lange termijn om zijn schuld te voldoen een immobilisering steeds voorafgaan. De wetgever had in werkelijkheid in een minimumtermijn moeten voorzien om rekening te kunnen houden met de mogelijkheid voor de directeur van de registratie en domeinen die de betalingsverzoeken verstuurt, om ze te doen toekomen vóór de opname van de sommen in het informaticasysteem dat aan de administratie ter beschikking is gesteld. Bovendien, wanneer de tegenpartij betoogt dat de ambtenaar van douane en accijnzen telefonisch contact opneemt om na te gaan of de betaling niet reeds is uitgevoerd, dient te worden vastgesteld dat dat geen antwoord biedt op het probleem dat verband houdt met de ontstentenis van een betalingsverzoek, dat de verzoekende partij reeds dubbele betalingen heeft moeten ondergaan en dat de wijze van handelen in elk geval, tenminste gedeeltelijk, in de wet zou moeten worden beschreven om geen afbreuk te doen aan het rechtszekerheidsbeginsel.

Ten aanzien van het derde middel

A.4.1. Het derde middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 16 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het rechtszekerheidsbeginsel, met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, alsook met artikel 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. De verzoekende partij verwijt de bestreden wet niet te voorzien in de middelen die worden gebruikt om haar toe te passen, hetgeen afbreuk doet aan een door de Grondwet alsook door internationale instrumenten gewaarborgd grondrecht. Te dezen blijkt enkel uit de parlementaire voorbereiding, meer in het bijzonder uit het aan de afdeling wetgeving van de Raad van State medegegeelde verslag van een gemachtigde van de Regering, welke de middelen zijn die werden bedacht om de bestreden wet toe te passen. Een dergelijke delegatie aan de uitvoerende macht « is niet aanvaardbaar ten aanzien van de Grondwet, heel in het bijzonder gelet op de volgende toevalligheden » : het verslag van de gemachtigde van de Regering is in de parlementaire voorbereiding slechts in het Nederlands overgenomen; uit dat verslag blijkt dat de verificatie van het bestaan van eventuele niet-betaalde geldboeten zou gebeuren aan de hand van een gegevensbank, die geenszins het zekere en opeisbare karakter van een schuldvordering op de dag van de verificatie waarborgt. De wetgever had echter de verplichting de gebruikte middelen in de wet zelf te preciseren, aangezien een persoon door een beslaglegging definitief van zijn eigendom kan worden ontzet.

A.4.2. De Ministerraad is van mening dat de voorwaarden voor de toepassing van de immobilisering van het voertuig en van de verkoop ervan duidelijk zijn bepaald bij de wet, die de volgende voorwaarden vastlegt : ofwel is een definitieve penale boete verschuldigd, ofwel is er een uitvoerbaar geworden bevel tot betalen uitgaande van de procureur des Konings; de verschuldigde som is niet betaald; die niet-betaling is vastgesteld tijdens een controle op de openbare weg door ambtenaren van douane en accijnzen in het kader van hun functies; de bestuurder weigert de verschuldigde som te betalen; het voertuig kan worden geïmmobiliseerd tot de volledige betaling van de verschuldigde sommen en de onkosten; de schuldenaar van de verschuldigde sommen heeft niet betaald binnen 30 dagen na de immobilisering; de schuldenaar van de verschuldigde sommen is de eigenaar van het voertuig; ten slotte is vereist dat de verkoop voorafgaandelijk door de beslagrechter wordt bekrachtigd. De Ministerraad is dus van mening dat men niet redelijkerwijs kan beweren dat de definitieve ontzetting van een persoon van zijn eigendom aan de willekeur van de uitvoerende macht wordt overgelaten. Met betrekking tot de verificatie van het bestaan van de geldboeten preciseert de Ministerraad dat aangezien de douaniers niet absoluut zeker zijn dat het bedrag van de schuld nog steeds geheel of gedeeltelijk verschuldigd is op het ogenblik waarop zij de bestuurder van het voertuig onderscheppen, zij daarnaast echter een informaticatoepassing (maandelijks bestand met de schulden inzake onbetaald gebleven verkeersboetes) raadplegen en telefonisch contact opnemen met de betrokken ontvanger van de penale boeten. De Ministerraad besluit dat het derde middel niet gegrond is.

A.4.3. De verzoekende partij wijst erop dat uit de door de Ministerraad gegeven uitleg ontegenzeggelijk blijkt dat de verificatie van het op de dag van de controle actuele karakter van de penale schuld een zuiver willekeurige toepassing is waarin geenszins is voorzien in een tekst en die te maken zou hebben met een gebruik door de betrokken ambtenaren, zodat de in het middel beoogde bepalingen te dezen wel degelijk geschonden zijn. De verzoekende partij heeft met betrekking tot het tweede middel trouwens aangetoond dat de verificaties niet altijd correct worden uitgevoerd. Het feit dat de wetgever niet heeft voorzien in een termijn tussen de in kracht van gewijsde getreden rechterlijke beslissing en de oproep tot betaling laat de uitvoerende macht een te grote speelruimte. Hoewel de parlementaire voorbereiding erop wijst dat de verificatie van het bestaan van eventuele niet-betaalde geldboeten zou gebeuren aan de hand van een gegevensbank, blijkt uit de door de verzoekende partij voorgelegde bijlagen dat die gegevensbank geenszins het zekere en opeisbare karakter van een schuldvordering op de dag van de verificatie waarborgt, zodanig dat een telefoontje nodig zou zijn om inlichtingen in te winnen over de opeisbaarheid van de schuldvordering.

A.4.4. De Ministerraad herinnert eraan dat de bestreden wet geen nieuw middel tot tenuitvoerlegging van de veroordelingen tot verkeersboetes instelt en de bestaande procedures niet wijzigt. Het enige wat zij doet is de ambtenaren van douane en accijnzen bevoegdheid verlenen om verschuldigde sommen direct te innen en, indien niet onmiddellijk wordt betaald, het voertuig te immobiliseren. De maatregel komt de bestaande regelingen aanvullen. Er was geen reden om te voorzien in bijzondere uitvoeringsmaatregelen, onderscheiden van die waarin is voorzien bij de oorspronkelijke wetten.

De Ministerraad wijst daarenboven erop dat sinds 1 april 2014 een termijn van meer dan een maand in acht wordt genomen alvorens de onbetaalde geldsom op te nemen in de lijst die door de douane kan worden geraadpleegd. De Ministerraad voegt een e-mail toe uitgaande van de federatie van voertuigenverhuurders waarin de overeenkomst wordt vermeld die met betrekking tot die termijn is gesloten tussen de douane, de Administratie Niet-Fiscale Invordering en haarzelf, « zodat er voldoende tijd is voor de leasemaatschappijen om de betaling uit te voeren ». In de praktijk bestaat dus niet langer het gevaar dat de door de verzoekende partij naar voren gebrachte gevallen van slecht functioneren zich voordoen.

- B -

Ten aanzien van de bestreden wet en de context ervan

B.1. De verzoekende partij vordert de vernietiging van de wet van 17 juni 2013 houdende betere inning van penale boeten, die bepaalt :

« Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2. § 1. Indien tijdens een controle op de openbare weg door ambtenaren van de administratie bevoegd voor de douane en accijnzen de niet betaling wordt vastgesteld van geldsommen die werden opgelegd in een uitvoerbaar geworden bevel tot betalen of in een in kracht van gewijsde getreden rechterlijke beslissing inzake overtredingen van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, van de wet van 18 februari 1969 betreffende de maatregelen ter uitvoering van de internationale verdragen en akten inzake vervoer over zee, over de weg, de spoorweg of de waterweg, van de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen, van de wet van 3 mei 1999 betreffende het vervoer van zaken over de weg, van de besluitwet van 30 december 1946 betreffende het bezoldigd vervoer van personen over de weg met autobussen en met autocars

of van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen en hun uitvoeringsbesluiten, moet de bestuurder de geldsommen in handen van deze ambtenaren betalen op het ogenblik van de vaststelling.

§ 2. Ingeval van niet betaling van de in § 1 bedoelde geldsommen kan het voertuig worden geïmmobiliseerd. De immobilisering wordt ten vroegste opgeheven op de dag van volledige betaling van de geldsommen en van de kosten.

Het voertuig wordt geïmmobiliseerd op kosten en risico van de eigenaar van het voertuig.

Hij die gebruik maakt of aan een derde toelaat gebruik te maken van een voertuig waarvan hij weet dat het geïmmobiliseerd is, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van 100 euro tot 1.000 euro of met een van die straffen alleen.

§ 3. Indien de schuldenaar de verschuldigde geldsommen en kosten niet heeft betaald binnen 30 dagen na de datum waarop het voertuig werd geïmmobiliseerd, kan de ontvanger bevoegd voor de invordering van de penale boeten, na bekrachtiging door de beslagrechter van het ambtsgebied waarin zich het kantoor bevindt waar de inning moet worden uitgevoerd, laten overgaan tot de gedwongen verkoop van het voertuig, op voorwaarde dat het voertuig de eigendom is van de schuldenaar. De procedure wordt ingeleid op eenzijdig verzoekschrift. De beslissing van de beslagrechter is uitvoerbaar bij voorraad ».

B.2. Zoals het opschrift ervan aangeeft, strekt de bestreden wet ertoe een betere inning van de penale boeten te verzekeren.

De parlementaire voorbereiding vermeldt :

« Deze [wet] heeft tot doel om de ambtenaren van de administratie bevoegd voor de douane en accijnzen, die tijdens een controle op de openbare weg een voertuig detecteren waarvan de eigenaar een verkeersboete verschuldigd is ingevolge een in kracht van gewijsde getreden rechterlijke beslissing of een bevel tot betalen, de mogelijkheid te verlenen dit voertuig te immobiliseren.

Deze bepalingen leggen het principe vast van de onmiddellijke betaling van de verschuldigde geldsommen in handen van deze ambtenaren.

Ingeval van onmiddellijke betaling mag de betrokkene zijn weg verder zetten.

Ingeval van niet onmiddellijke betaling kan het voertuig worden geïmmobiliseerd.

Vervolgens indien de verschuldigde geldsommen en kosten niet worden betaald binnen 30 dagen na de immobilisering, kan de ontvanger bevoegd voor de invordering van de penale boeten laten overgaan tot de gedwongen verkoop van het voertuig, op voorwaarde dat het voertuig de eigendom is van de schuldenaar » (*Parl. St.*, Kamer, 2012-2013, DOC 53-2756/001 en 53-2757/001, p. 91).

Uit die parlementaire voorbereiding blijkt eveneens dat de wetgever de fraude heeft willen bestrijden (*Parl. St.*, Kamer, 2012-2013, DOC 53-2756/005, p. 9; *Parl. St.*, Senaat, 2012-2013, nr. 5-2095/3, p. 9).

Ten aanzien van het eerste middel

B.3. Het eerste middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre de bestreden wet de particulieren die eigenaar zijn van voertuigen en de vennootschappen die eigenaar zijn van een zeer groot aantal voertuigen met het oog op hun exploitatie in het kader van een handelsactiviteit op gelijke wijze behandelt, terwijl die beide categorieën van personen zich in totaal verschillende situaties zouden bevinden.

B.4. Uit het opschrift van de wet en de in B.2 aangehaalde parlementaire voorbereiding blijkt dat de wetgever een betere inning van de penale boeten heeft willen verzekeren en de fraude heeft willen bestrijden door de ambtenaren van douane en accijnzen die tijdens een controle op de openbare weg een voertuig detecteren waarvan de eigenaar een verkeersboete verschuldigd is ingevolge een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing of een bevel tot betalen, de mogelijkheid te bieden de onmiddellijke betaling te verkrijgen van de verschuldigde geldsommen en bij niet-betaling het voertuig te immobiliseren.

Aangezien de bestreden wet ertoe strekt een betere inning van de penale verkeersboetes te verzekeren en de fraude te bestrijden, is het niet redelijk verantwoord de particulieren die eigenaar zijn van hun voertuig en de vennootschappen die eigenaar zijn van een klein of groot aantal voertuigen met het oog op de exploitatie ervan in het kader van een handelsactiviteit, verschillend te behandelen. Zodra de te innen geldsom is opgelegd in een uitvoerbaar geworden bevel tot betalen of in een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing, kan niet redelijk worden verantwoord sommige eigenaars tot onmiddellijke betaling te dwingen en anderen ervan vrij te stellen of hun een extra termijn te geven naargelang zij al dan niet een groot aantal voertuigen bezitten of naar gelang van de exploitatie ervan.

B.5. Het eerste middel is niet gegrond.

Ten aanzien van het tweede middel

B.6. Het tweede middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 16 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het decreet d'Allarde, met artikel 6 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, met de beginselen van evenredigheid, van rechtszekerheid, alsook van vrijheid van handel en nijverheid, met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

In een eerste onderdeel verwijt de verzoekende partij artikel 2 van de bestreden wet de bestuurder van het voertuig de verplichting op te leggen de geldsommen met betrekking tot niet-betaalde penale boeten in handen van de ambtenaren van de bevoegde administratie te voldoen op straffe van het voertuig geïmmobiliseerd te zien, terwijl de persoon die de geldboete verschuldigd is, een andere bestuurder van een ander voertuig kan zijn.

In een tweede onderdeel verwijt de verzoekende partij artikel 2 van de bestreden wet te bepalen dat de titel die nodig is om het voertuig te immobiliseren en in beslag te nemen, ofwel bestaat in een uitvoerbaar geworden bevel tot betalen, ofwel in een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing. Door de toepassing van de bestreden wet mogelijk te maken in het eerste geval, zonder enige gerechtelijke titel, zou de wetgever niet voorzien in voldoende waarborgen en zouden de middelen waarin is voorzien niet evenredig zijn. Het tweede geval zou eveneens niet adequaat zijn vermits het geenszins zou vereisen dat de rechterlijke beslissing ten uitvoer is gelegd.

B.7.1. Met betrekking tot het eerste onderdeel van het middel kan, om de in B.4 aangegeven redenen, niet redelijk worden verantwoord slechts sommige eigenaars van voertuigen tot de betaling van een penale verkeersboete te dwingen en niet andere eigenaars. Een dergelijk verschil in behandeling ten aanzien van de betaling van een penale boete zou bovendien inbreuk maken op het eigendomsrecht.

B.7.2. Daarenboven wordt in het eerste onderdeel van het middel vertrokken van een verkeerd uitgangspunt in zoverre de bestreden wet voorziet in een wijze van uitvoering van reeds uitgesproken penale boeten en niet in een nieuwe wijze van veroordeling tot penale boeten.

Immers, wanneer de persoon die de reeds uitgesproken boete verschuldigd is een andere bestuurder is dan diegene wiens voertuig is geïmmobiliseerd, is de bestreden wet niet van toepassing aangezien uit B.2 blijkt dat die wet enkel de eigenaar van het voertuig beoogt als persoon die een boete verschuldigd is.

B.7.3. Wanneer de persoon die de reeds uitgesproken boete verschuldigd is, de eigenaar van het voertuig is, staat het aan de eigenaar die zijn voertuig ter beschikking stelt van een bestuurder, de nodige maatregelen te nemen teneinde de geldboeten te betalen die hij verschuldigd is.

De artikelen *67bis* en *67ter* van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer bepalen in dat verband :

« Art. *67bis*. Wanneer een overtreding van deze wet en haar uitvoeringsbesluiten is begaan met een motorvoertuig, ingeschreven op naam van een natuurlijke persoon, en de bestuurder bij de vaststelling van de overtreding niet geïdentificeerd werd, wordt vermoed dat deze is begaan door de titularis van de nummerplaat van het voertuig. Het vermoeden van schuld kan worden weerlegd met elk middel.

Art. *67ter*. Wanneer een overtreding van deze wet en haar uitvoeringsbesluiten is begaan met een motorvoertuig, ingeschreven op naam van een rechtspersoon, zijn de natuurlijke personen die de rechtspersoon in rechte vertegenwoordigen ertoe gehouden de identiteit van de bestuurder op het ogenblik van de feiten mee te delen of, indien zij die niet kennen, de identiteit van de persoon die het voertuig onder zich heeft.

De mededeling moet gebeuren binnen een termijn van 15 dagen te rekenen vanaf de datum waarop de vraag om inlichtingen gevoegd bij het afschrift van het proces-verbaal werd verstuurd.

Indien de persoon die het voertuig onder zich heeft niet de bestuurder was op het ogenblik van de feiten moet hij eveneens, op de wijze hierboven vermeld, de identiteit van de bestuurder meedelen.

De natuurlijke personen die de rechtspersoon in rechte vertegenwoordigen als titularis van de nummerplaat of als houder van het voertuig, zijn ertoe gehouden de nodige maatregelen te nemen om aan deze verplichting te voldoen ».

B.7.4. Het eerste onderdeel van het tweede middel is niet gegrond.

B.8.1. Met betrekking tot het tweede onderdeel van het middel hebben de grieven van de verzoekende partij in werkelijkheid meer betrekking op de wetsbepalingen inzake het uitvoerbaar geworden bevel tot betalen en de in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing, begrippen waarnaar de bestreden bepaling verwijst, en op de toepassing van die bepalingen.

B.8.2. In een hoofdstuk II/1 dat het opschrift « Bevel tot betalen » draagt, bepaalt artikel 65/1 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer :

« § 1. Wanneer de in artikel 65, § 1, bedoelde som niet binnen de door de Koning bepaalde termijn wordt betaald, kan de procureur des Konings aan de overtreder een bevel geven tot betalen van deze geldsom binnen een termijn van vijfenveertig dagen volgend op de dag van de verzending van dit bevel.

Dit bevel wordt per gerechtsbrief verstuurd aan de overtreder en bevat minstens :

- 1° de dagtekening;
- 2° de ten laste gelegde feiten en de geschonden wetsbepalingen;
- 3° de datum, het tijdstip en de plaats van overtreding;
- 4° de identiteit van de overtreder of, bij gebreke hieraan, van de houder van de nummerplaat van het voertuig waarmee de overtreding werd begaan;
- 5° de referte van de som bedoeld in artikel 65, § 1 en in voorkomend geval van het voorstel tot verval van de strafvordering door betaling van de geldsom;
- 6° de dag waarop of de termijn waarbinnen de som uiterlijk moet betaald worden;
- 7° de wijze waarop, de termijn waarbinnen en het parketsecretariaat waarbij het bezwaar kan worden ingediend.

§ 2. De overtreder kan bezwaar indienen bij de procureur des Konings binnen de dertig dagen volgend op de dag van verzending van het bevel tot betalen.

Dit bezwaar wordt met redenen omkleed en houdt keuze van woonplaats in België in, indien de verzoeker er zijn woonplaats niet heeft. Het wordt door de overtreder of diens advocaat ingediend bij een verzoekschrift dat wordt neergelegd op het parketsecretariaat of dat bij aangetekende brief aan het parket wordt verzonden. In dit laatste geval geldt de datum van verzending van de aangetekende brief als datum waarop het bezwaar werd ingediend.

Het verzoekschrift moet op straffe van nietigheid hetzij de referte van het bevel tot betalen vermelden, hetzij als bijlage het origineel of een afschrift van het bevel tot betalen bevatten.

§ 3. De procureur des Konings kan het bezwaar aanvaarden en geeft er in voorkomend geval kennis van aan de overtreder. Indien hij het bezwaar niet aanvaardt, wordt de zaak aanhangig gemaakt bij dagvaarding bij de bevoegde rechtbank overeenkomstig artikel 145 en volgende van het Wetboek van strafvordering.

De verzoeker wordt geacht afstand te hebben gedaan van zijn bezwaar indien hij of zijn advocaat niet verschijnt.

Overeenkomstig artikel 172 van het Wetboek van strafvordering staat tegen het vonnis van de politierechtbank beroep open bij de correctionele rechtbank.

De verzoeker wordt geacht afstand te hebben gedaan van zijn bezwaar indien hij of zijn advocaat niet verschijnt.

§ 4. Indien de overtreder niet binnen dertig dagen volgend op de dag van verzending van het bevel tot betalen, bezwaar heeft ingediend, en de in het bevel tot betalen voorgestelde som niet heeft betaald, wordt het bevel tot betalen van rechtswege uitvoerbaar. De procureur des Konings maakt een afschrift van het bevel over aan de bevoegde administratie van de federale overheidsdienst Financiën, die de geldsom met alle rechtsmiddelen kan invorderen.

§ 5. Als de overtreder aantoont dat hij geen kennis heeft kunnen nemen van het bevel tot betalen binnen de in § 2 bedoelde termijn, kan hij het in § 2 bedoelde bezwaar alsnog indienen binnen een termijn van vijftien dagen volgend op de dag waarop hij van dit bevel kennis heeft gekregen.

Als de overtreder aantoont dat hij geen kennis heeft gekregen van het bevel tot betalen, kan hij het in § 2 bedoelde bezwaar alsnog indienen binnen vijftien dagen volgend op de eerste daad van gedwongen tenuitvoerlegging van de geldsom door of op vervolging van de bevoegde administratie van de Federale Overheidsdienst Financiën.

§ 6. Het tijdig ingesteld bezwaar schorst de uitvoering van het bevel tot betalen ».

In een hoofdstuk *Ilbis* dat het opschrift « Bevel tot betaling opgelegd door de procureur des Konings wegens bepaalde overtredingen door een persoon die in België een vaste woonplaats of een vaste verblijfplaats heeft » draagt, bepalen de artikelen *65bis* en *65ter* van de voormelde wet van 16 maart 1968 :

« Art. *65bis*. § 1. Na vaststelling van een van de volgende overtredingen :

1° [...] het overschrijden van de toegelaten maximumsnelheid;

2° door een rood of vast oranje-geel verkeerslicht rijden;

3° artikel 34 van deze wet;

4° artikel *37bis*, § 1, 1°, 4° tot 6° van deze wet;

wordt, indien het feit geen schade aan derden heeft veroorzaakt, een bevel tot betaling van een geldsom opgelegd. Dit bevel tot betaling kan enkel maar worden opgelegd voor zover de vaststelling is gebeurd op geautomatiseerde wijze of met behulp van een technisch hulpmiddel en voor zover de procureur des Konings oordeelt dat er geen betwisting bestaat nopens de materialiteit der feiten of de identiteit van de overtreder. In dat geval beschikt de procureur des Konings niet over de bevoegdheid om geen bevel tot betaling op te leggen. Wanneer naar zijn oordeel de materialiteit der feiten of de identiteit van de bestuurder niet onbetwistbaar vaststaat kan de in dit artikel bepaalde procedure van bevel tot betaling niet toegepast worden.

Strafrechtelijke vervolging en toepassing van hoofdstuk III van titel I van boek II van het Wetboek van strafvordering worden uitgesloten ten aanzien van de overtredingen die overeenkomstig artikel 65*bis* met een bevel tot betaling van een geldsom worden gesanctioneerd, met uitzondering evenwel van de mogelijkheid voor de procureur des Konings in geval van een overtreding als bedoeld in artikel 29, § 1, eerste lid, de overtreder rechtstreeks te dagvaarden voor de politierechtbank met het oog op het bekomen van een verval van het recht tot sturen, als bedoeld in artikel 38.

§ 2. Het bedrag van deze som, dat niet hoger mag zijn dan het maximum van de geldboete die op die overtreding staat, vermeerderd met de opdecimen, wordt door de Koning bepaald, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad. Zij mag niet lager zijn dan 50 euro.

Indien binnen het jaar te rekenen van de datum van bevel tot betaling opgelegd door de procureur des Konings een nieuwe in § 1, eerste lid, bedoelde overtreding wordt vastgesteld kunnen de in het vorige lid bedoelde bedragen worden verdubbeld. In dat geval oordeelt de procureur des Konings dat ofwel een nieuw bevel tot betaling wordt opgelegd, ofwel toepassing wordt gemaakt van artikel 216*bis*, 216*ter* of 216*quater* van het wetboek van strafvordering, dan wel tot strafrechtelijke vervolging wordt overgegaan.

De vaststelling van een samenloop van meerdere overtredingen als bedoeld in § 1 maakt het voorwerp uit van een betaling van een enkele som.

Art. 65*ter*. § 1. Overeenkomstig artikel 62, achtste lid wordt een afschrift van het proces-verbaal aan de overtreder gezonden binnen een termijn van veertien dagen na de vaststelling van de inbreuk. De overtreder beschikt over een termijn van veertien dagen te rekenen van de dag van de verzending van het afschrift van het proces-verbaal om zijn verweermiddelen met betrekking tot de hem ten laste gelegde misdrijven te laten kennen aan de procureur des Konings.

§ 2. Het bevel tot betaling bedoeld in artikel 65*bis* wordt opgelegd en ondertekend door de procureur des Konings en bevat ten minste de volgende vermeldingen :

- 1° de dagtekening;
- 2° de identiteit van de overtreder of de nummerplaat van het voertuig waarmee de overtreding werd begaan;
- 3° de ten laste gelegde feiten en de geschonden wetsbepalingen;

4° de datum en het tijdstip waarop en de plaats waar de overtreding is vastgesteld;

5° het bedrag van de som evenals de wijze waarop deze moet worden betaald;

6° de dag waarop de som uiterlijk moet zijn betaald, evenals de verhogingen wanneer niet tijdig wordt betaald;

7° de mogelijkheden tot beroep bij de politierechter, onverminderd de mogelijkheid tot uitvoering van de geheven som.

§ 3. Het bevel tot betaling van de som wordt aan de overtreder per gerechtsbrief gezonden binnen een termijn van 40 dagen na de vaststelling van de overtreding. Een kopie van het bevel tot betaling zal terzelfder tijd naar de ontvanger der domeinen worden opgestuurd terzelfder tijd.

§ 4. De overtreder is gehouden de som te betalen binnen de maand na de kennisgeving van het bevel tot betaling. De kennisgeving wordt geacht te hebben plaatsgevonden op de tweede dag die volgt op die van de verzending.

Wanneer de overtreder het bevel tot betaling niet geheel voldoet binnen de in het eerste lid bepaalde termijn, wordt het bedrag ervan met 25 % verhoogd. Deze verhoging is niet van toepassing indien de overtreder beroep bij de politierechtbank instelt.

Het aldus verhoogde bedrag moet binnen een maand na aanmaning, waarin het overeenkomstig het vorige lid verhoogde bedrag is opgenomen, worden betaald.

§ 5. Wanneer de overtreder nalaat de som binnen de in § 4, derde lid, bedoelde termijn te betalen, wordt het bevel tot betaling van de som van rechtswege uitvoerbaar. De invordering gebeurt door de ontvanger van de penale boeten.

§ 6. Wanneer de overtreder na aanmaning blijft nalaten de overeenkomstig § 4, derde lid, verhoogde som volledig te betalen kan de ontvanger van de penale boeten van de woonplaats of hoofdverblijfplaats van de overtreder of van de plaats van overtreding het voertuig waarmee de overtreding werd begaan of het voertuig ingeschreven op naam van de overtreder immobiliseren.

De immobilisering wordt ten vroegste opgeheven op de dag van volledige betaling van de geheven som en van de eventuele kosten. De immobilisering wordt beëindigd op verzoek van de ontvanger der domeinen en de ontvanger van de penale boeten. In geval van immobilisering zijn de artikelen 53 en 54 van toepassing. Indien de overtreder de verschuldigde som niet heeft betaald binnen zes maanden na de vaststelling van de overtreding kan de ontvanger van de penale boeten overgaan tot de gedwongen verkoop van het voertuig, op voorwaarde dat het voertuig de eigendom is van de overtreder.

§ 7. De overtreder kan een schriftelijk verzoek tot intrekking van het bevel of tot vermindering van het bedrag van de som tot de politierechter richten binnen een termijn van veertien dagen na de kennisgeving van het bevel tot betaling. Dit beroep wordt ingesteld door middel van een verzoekschrift ingediend ter griffie van de politierechtbank van het rechtsgebied waar de overtreding plaatsvond.

De politierechter beoordeelt de wettigheid en de proportionaliteit van de opgelegde som. Hij kan de beslissing van de procureur des Konings bevestigen, wijzigen of intrekken.

Een hoger beroep tegen de beslissing van de politierechter kan worden ingesteld bij de correctionele rechtbank die zitting houdt in beroep. Dit hoger beroep wordt ingesteld overeenkomstig de artikelen 1056 en 1057 van het Gerechtelijk Wetboek. Enkel een voorziening in cassatie kan tegen het vonnis van de correctionele rechtbank worden ingesteld.

Onder voorbehoud van de toepassing van de vorige leden zijn de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing op het beroep bij de correctionele rechtbank ».

B.8.3. De artikelen 65/1, 65bis en 65ter van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer voorzien in toereikende termijnen, vóór het bevel tot betalen met toepassing van artikel 65/1, § 4, of van artikel 65ter, § 5, van de wet uitvoerbaar wordt, opdat de overtreder de geldboete kan betalen. Aldus is voorzien in verscheidene, door redelijke termijnen gescheiden stappen : verzending van een bevel tot betalen naar de overtreder (artikel 65/1, § 1; artikel 65ter, § 3); mogelijkheid om bezwaar in te dienen (artikel 65/1, § 2; artikel 65ter, § 7); verzending van een afschrift van het proces-verbaal (artikel 65ter, § 1); aanmaning met betrekking tot het verhoogde bedrag (artikel 65ter, § 4).

B.8.4. Wanneer de betaling van een geldboete wordt opgelegd in een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing, is de veroordeelde noodzakelijkerwijs op de hoogte van het bestaan en van het bedrag van die geldboete, vermits hijzelf partij is geweest bij de zaak voor de rechtbank. Artikel 197bis, § 1, van het Wetboek van strafvordering, zoals het is vervangen bij artikel 54 van de wet van 11 februari 2014 houdende diverse maatregelen ter verbetering van de invordering van de vermogensstraffen en de gerechtskosten in strafzaken (I), bepaalt immers :

« De vervolgingen tot invordering van verbeurdverklaarde goederen, de geldboetes en de gerechtskosten worden namens het openbaar ministerie uitgeoefend door de bevoegde ambtenaar van de federale overheidsdienst Financiën en volgens de aanwijzingen van de directeur van het Centraal Orgaan voor de inbeslagneming en de verbeurdverklaring.

Deze ambtenaar verricht de handelingen en stelt de vorderingen in, die vereist zijn ter inning of ter vrijwaring van de rechten die het vonnis of het arrest aan de Schatkist toekent.

Hij kan, bij een veroordeling tot een verbeurdverklaring van een geldsom, een geldboete of de gerechtskosten, overgaan tot de tenuitvoerlegging op de in beslag genomen goederen overeenkomstig de aanwijzingen van het openbaar ministerie of de directeur van het Centraal Orgaan voor de inbeslagneming en de verbeurdverklaring.

[...] ».

Ter uitvoering van die bepaling stuurt de bevoegde ambtenaar een betalingsbericht naar de veroordeelde, aan wie het staat onverwijld de verschuldigde som te betalen omdat hij anders het risico loopt op een immobilisering van het voertuig met toepassing van de bestreden bepaling of van artikel 65^{ter}, § 6, van de voormelde wet van 16 maart 1968.

B.8.5. Voor het overige staat het niet aan het Hof zich uit te spreken over de toepassing van wetsbepalingen door de administratieve overheid.

B.8.6. Het tweede onderdeel van het tweede middel is niet gegrond.

Ten aanzien van het derde middel

B.9. Het derde middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 16 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met het rechtszekerheidsbeginsel, met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, alsook met artikel 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. De verzoekende partij verwijt de bestreden wet niet te voorzien in de middelen die worden gebruikt om de bepaling toe te passen, hetgeen afbreuk zou doen aan een door de Grondwet alsook door internationale verdragsbepalingen gewaarborgd grondrecht.

B.10. De bestreden bepaling heeft alleen ten doel te voorzien in aanvullende maatregelen teneinde de penale boeten beter te innen, namelijk de immobilisering van het voertuig tijdens een controle op de openbare weg door de ambtenaren van douane en accijnzen en de gedwongen verkoop van het voertuig. In dergelijke maatregelen is overigens eveneens voorzien bij artikel 65^{ter}, § 6, van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer.

De bestreden bepaling preciseert de voorwaarden waaronder de immobilisering en de gedwongen verkoop van het voertuig kunnen plaatsvinden : geldsommen die zijn opgelegd in een uitvoerbaar geworden bevel tot betalen of in een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing inzake bepaalde, bij de wet gepreciseerde overtredingen blijven onbetaald; de niet-betaling wordt vastgesteld tijdens een controle op de openbare weg door ambtenaren van douane en accijnzen; de bestuurder van het voertuig voldoet de geldsommen niet in handen van die ambtenaren op het ogenblik van de vaststelling; de schuldenaar heeft de verschuldigde geldsommen en de kosten niet betaald binnen 30 dagen na de datum waarop het voertuig is geïmmobiliseerd; er is een voorafgaande bekrachtiging door de beslagrechter gebeurd. De bestreden bepaling past daarenboven in het verlengde van andere wetsbepalingen met betrekking tot de bevelen tot betalen, die, zoals in B.8 is gepreciseerd, toereikende waarborgen bevatten.

In zoverre de grief van de verzoekende partij betrekking heeft op de toepassing, in concrete gevallen, van de in de bestreden bepaling vervatte maatregel, dient te worden vastgesteld dat een dergelijke grief niet aan die bepaling toe te schrijven is. Het middel dat tegen de toepassing, door de administratie, van de bestreden norm is gericht, is in die mate niet ontvankelijk, vermits het Hof niet bevoegd is om zich uit te spreken over een mogelijke ongrondwettigheid die niet uit de bestreden norm, maar uit de toepassing ervan voortvloeit.

Voor het overige is de bestreden maatregel, gelet op de door de wetgever nagestreefde doelstelling de fraude te bestrijden, niet zonder redelijke verantwoording.

B.11. Het derde middel is niet gegrond.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt het beroep.

Aldus gewezen in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 10 december 2014.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

J. Spreutels